

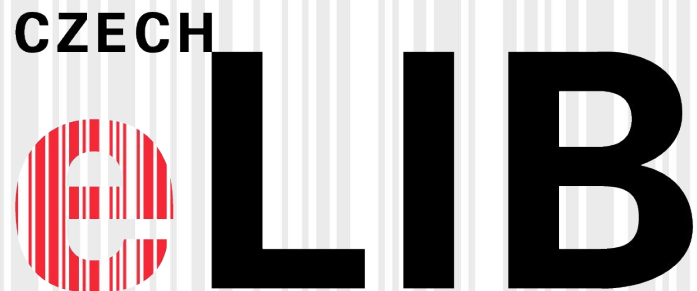
Řízení projektů CzechELib a NCIP VaVal

Jan Hátle, MŠMT

Řízení projektů CzechELib a NCIP VaVal

- Základní problém: zajištění návaznosti při nezbytnosti fungování Řídicích výborů obou projektů současně
- Specifikace rozdílů, synergií, komplementarit
- Řídicí výbory – překrývající se personální obsazení, tajemník, stejné principy fungování
- Odborná rada CzechELib společná s odbornou radou PA 1 NCIP
- Vědecká rada NCIP

Pořizování, správa a administrace přístupu k EIZ. Sjednávání smluv na 2023-2025/2027

Stav k dubnu 2022
Jiří Jirát

Aktuální nové složení OR

Segment:	VŠ		AV ČR (vč. KNAV)		Národní knihovny / zemské knihovny
Zástupci knihoven	1 zástupce AKVŠ	1 zástupce knihovny VŠ	1 knihovna (STM)	1 knihovna (HSS nebo multioborová)	1 až 2 zástupci
	předseda VV AKVŠ - ing. Vašek Šubrt, VŠE	RNDr. Miroslav Bartošek, MUNI	RNDr. Jiří Polách, ÚOCHB AV ČR	Ing. Magdaléna Vecková, ředitelka KNAV	PhDr. Tereza Pavlíčková, NTK
Zástupci akademické obce	1 STM	1 HSS	1 STM	1 HSS	-
	prof. Radek Cibulka, VŠCHT Praha	TBA	doc. Libor Krásný, MBÚ AV ČR	RNDr. Kostecký, SOU AV ČR, člen Akad. rady AV ČR	

- může být podle potřeby doplňována/obměňována

Vyjednavači pro Open Access

- **ředitel NTK, Martin Svoboda**

- jmenován v prosinci 2020 Radou pro VVI jako hlavní vyjednač pro Open Access

<https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/reditel-ntk-svoboda-hlavnim-vyjednavcem-smluv-pro?highlightWords=%C5%98editel+NTK+Svoboda+hlavn%C3%ADm+vyjednava%C4%8Dem+smluv+pro+elektronick%C3%A9+informa%C4%8Dn%C3%AD+ zdroje>

- **členové vyjednávacího týmu: prof. Hocek (ÚOCHB AV ČR / UK), doc. Kostecký (SOÚ AV ČR), prof. Polívka (JČU)**

- jmenování ministrem školství

EIZ 2022

Stav ELZ 2022: vše podepsáno

- Všechny licenční smlouvy kromě SIAM podepsány již v r. 2022
- Poslední smlouva (SIAM) podepsána 8. února 2022 (tištěná kopie...)

EIZ 2023+

Všechny smlouvy končí 2022

- **Prosinec 2022 - končí:**
 - realizační fáze projektu OP VVV (CzechELib)
 - všechny aktuálně uzavřené smlouvy
- **Velká obnova (patrně) všech smluv**
 - s počátkem licence: **leden 2023**

- **Příliš krátká smlouva (např. jednoletá)**

- nemožnost dosáhnout výhodnějších finančních podmínek (nižší meziroční nárůsty apod.)
- celkově vysoká administrativní náročnost všech zúčastněných stran
- nízká stabilita pro instituce (nejistota, zda potřebný EIZ bude v následujícím roce pořizován přes CzechELib)

- **Dlouhá smlouva (5 let)**

- dynamicky se měnící prostředí (Open Access) => pro časopisy nebo kolekce agregátorů, které významně obsahují časopisy, je 5 let **příliš dlouhá** doba

- **Veřejná zakázka**

- nutná jasná pravidla pro stanovení předpokládané výše každé veřejné zakázky

- **Metodika pro délku smlouvy pro období 2023-2027**

- jedná se o nastavení pro veřejnou zakázku a jednání, ale výsledná smlouva může být kratší (vydavatel může odmítnout takto dlouhou smlouvu z důvodů vnitřní politiky apod.)
- doporučena OR a schválena ŘV dne 30. 3. 2022

- **Analýzy a zkušenosti**

- neveřejné analýzy “Big Deals” a “Transformative Agreements” provedené v rámci EUA (European University Association)
- neveřejné analýzy prováděné organizací ICOLC (International Coalition of Library Consortia)
- analýzy aktuálních transformačních smluv z ESAC Transformative Agreement Registry (např. Dufour et al. 2021)

- **Ve zkratce**

- nejběžnější bývají tříleté smlouvy

● Typ EIZ

- speciální typ EIZ - jedná se o EIZ používané pro hodnocení VaV, nebo přidružená rozšíření
 - citační databáze, včetně rozšíření typu Web of Science Citation Connection
 - analytické nástroje (SciVal, InCites)
- ovlivněn Open Access
 - přímo: časopisy a kolekce časopisů primárních vydavatelů
 - nepřímo: kolekce agregátorů, které významně obsahují časopisy
- prakticky neovlivněn Open Access
 - ostatní EIZ - všechny EIZ, které nespadají do žádné výše uvedené kategorie

● Typ smlouvy

- transformační smlouva
- tradiční předplatné

● “Osvědčený EIZ”

- pořizován již v projektech, které bezprostředně předcházely projektu CzechELib (LR, OP VaVpl, Web of Science) a měly ho pořizeny min. 2 instituce. Zatřídění na základě údajů dodaných v r. 2017 Národní technické knihovně řešiteli projektů v programu LR, OP VaVpl a Knihovnou AV ČR.

Nastavení max. délky smlouvy

	Typ smlouvy (pro časopisy a kolekce časopisů primárních vydavatelů)		EIZ pořizován v projektech před CzechELib a měly jej min. dvě instituce	
Typ EIZ	transformační smlouva	tradiční předplatné	Ano	Ne
časopisy a kolekce časopisů primárních vydavatelů	3 (ale po dohodě i delší)	max. 3	irelevantní	
kolekce agregátorů, které významně obsahují časopisy	irelevantní		3	
ostatní EIZ			5	3
citační DB, včetně rozšíření typu WoS CC**			5	
analytické nástroje (SciVal, InCites)			1	1

- **Navržen kompromis**

- mezi nižší administrativní náročností
- relativní stabilitou a předvídatelností pro instituce
- a nutností moci reagovat na měnící se prostředí (nástup Open Access)

- **Pozor:**

- jedná se o nastavení pro veřejnou zakázku a jednání, ale výsledná smlouva může být kratší (vydavatel může odmítnout takto dlouhou smlouvu z důvodů vnitřní politiky apod.)
- v některých případech dojde k výjimce a sjednocení, aby licenční smlouva dávala smysl, pokud by došlo k rozdílné kategorizaci derivátů např.:
 - RILM Abstract of Music Literature with Full Text (3 roky podle Metodiky)
 - RILM Abstract of Music Literature (5 let podle Metodiky) => 3 roky

- **Metodika doporučena OR a schválena ŘV dne 30. 3. 2022**

- **Přistoupení instituce do existující smlouvy - pouze, když nedojde k podstatné změně závazku:**
 - Podmínka 1: navýšení závazku nižší než:
 - finanční limit pro nadlimitní veřejnou zakázku (aktuálně 3,56 mil. Kč)
 - a zároveň než 10 % původní hodnoty závazku
 - navýšení se sčítají!
 - Podmínka 2: instituce musí být v seznamu pověřujících zadavatelů
- **Zkušenosti z let 2017-2020:**
 - podařilo se v několika případech vyhovět, zejména u velkých smluv (velký finanční objem)
 - ale několik institucí odmítnuto (mnohdy kvůli Podmínce č. 2)
- **Proto zavedeny Rámcové smlouvy o centr. zad.**
 - snaha eliminovat omezení daná Podmínkou 2 (tzv. vyhrazená změna závazku)
 - zavedeny od 2020+
 - instituce si otevírá možnost se event. připojit k některému EIZ (smlouvě)

Rámcová smlouva - princip

Příloha 1: Výčet EIZ, které budou předmětem dílčích veřejných zakázek pro pověřujícího zadavatele, a jejich předpokládaná cena

Pověřující zadavatel: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
SIGLA: ABD025

Uvedena je předpokládaná celková cena v původní měně bez DPH pro pověřujícího zadavatele. Podpora bude vztažena na výslednou cenu s DPH.

Uvedena je celková cena v původní měně bez DPH pro Členskou instituci.

Metrické nástroje - ID 321 (InCites) a ID 325 (SciVal) - budou sjednány pouze na rok 2021.

Všechny kolekce na platformě Bookport budou sjednány pouze na rok 2021.

Předpokládaná výše závazku (Kč bez DPH) stanovená podle bezpečného kurzu

Plná cena v původní měně bez DPH

ID zdroje	Jméno zdroje	Vydavatel	Měna cenové nabídky	2021	2022	Poznámka
81	Taylor & Francis Science & Technology Library	T&F	EUR			* Součástí nabídky jsou "tokeny" pro publikování v režimu Open Access.
325	SciVal	Elsevier	EUR		-	

Rámcová smlouva - princip

Příloha 2: Výčet EIZ, které budou předmětem vyhrazené změny závazku dle § 100 odst. 1 ZZVZ

Pověřující zadavatel:

Vysoká škola chemicko-technologická

SIGLA:

ABD025

ID zdroje	Jméno zdroje	Vydavatel
39	IOPscience	IOP
82	Taylor & Francis Social Science & Humanities Library	T&F
86	UpToDate Anywhere	WK
140	Central and Eastern European Online Library	CEEOL
177	Taylor & Francis Business, Management & Economics	T&F
192	Taylor & Francis - Mathematics and Statistics	T&F
251	JSTOR Museum Collection	JSTOR
255	Taylor & Francis - Medical Library	T&F
261	JSTOR Health & General Sciences	JSTOR
301	Science	AAAS
307	American Journal of Human Genetics	Cell
309	Cancer Cell	Cell
314	Cell Stem Cell	Cell
315	Current Biology	Cell
321	InCites - Benchmarking & Analytics	Clarivate
326	Bookport	Grada
366	InCites MyOrganization	Clarivate
418	JSTOR eReadings Study Collection	JSTOR

III.

Práva a povinnosti smluvních stran ve vztahu k EIZ dle Přílohy č. 2

1. Předmětem Přílohy č. 2 této smlouvy je výčet EIZ, o které pověřující zadavatel neprojevil závazný zájem a které ve vztahu k pověřujícímu zadavateli nebudou předmětem dílčích veřejných zakázek zadávaných centrálním zadavatelem.
2. Centrální zadavatel si v zadávací dokumentaci na zadání EIZ dle Přílohy č. 2 této smlouvy vyhradí změnu závazku ze smlouvy uzavřené s vybraným dodavatelem, jejímž předmětem bude možnost pověřujícího zadavatele přistoupit ke smlouvě uzavřené mezi centrálním zadavatelem a vybraným dodavatelem dle § 100 odst. 1 ZZVZ.
3. Pověřující zadavatel bere na vědomí, že ohledně EIZ dle Přílohy č. 2 této smlouvy platí práva a povinnosti čl. II této smlouvy, jakož i to, že centrální zadavatel pověřujícímu zadavateli negarantuje možnost dodatečného přistoupení ke smlouvě uzavřené mezi centrálním zadavatelem a vybraným dodavatelem ve smyslu předchozího odst. 2.

- **Podpisem (rámcové) smlouvy o centralizovaném zadávání**
 - Instituce se zavazuje, že EIZ odebere (nemůže odmítnout podpis SZS)
 - Instituce již nemá možnost jednostranně odstoupit z některého EIZ konsorcia - ohrozila by ostatní členy konsorcia - např. při poklesu pod hranici 3+ bude zakázka zrušena
 - Ale nevylučuje to odstoupení po dohodě s centrálním zadavatelem (NTK/CzechELib) (a event. i diskusi s ostatními členy konsorcia), pokud by se cenové podmínky diametrálně zhoršily
- **Ceny v (R)SCZ jsou pouze indikativní**
 - zkušenosti z r. 2017: několik upřesňujících kol, která proběhla před přípravou RSCZ, může dramaticky zpoždit přípravu VZ
 - proto v RSCZ budou prvotní indikativní ceny => nemusí být ani konečná, ani maximální, ani minimální
 - v mnoha případech (tradiční předplatné, abstraktové DB, nečasopisecké apod.) budou ceny pravděpodobně již téměř finální (více méně jen prodloužení existujícího stavu)
 - ale zejm. u transformačních smluv ještě očekáváme složitá a dlouhá jednání a výraznější změny

Všechny EIŽ

2018+, 2019+, 2020+, 2021+, 2022

- **Zálohové faktury institucím**

- naprostá většina rozeslán do 9. a 11. února 2022
- pozor na splatnost!
- a čím dříve uhradíte, tím lépe - tím dříve můžeme hradit dodavatelům (riziko kolísání kurzu CZK)

USD - bezpečný kurz USD a průběh kurzu za poslední rok

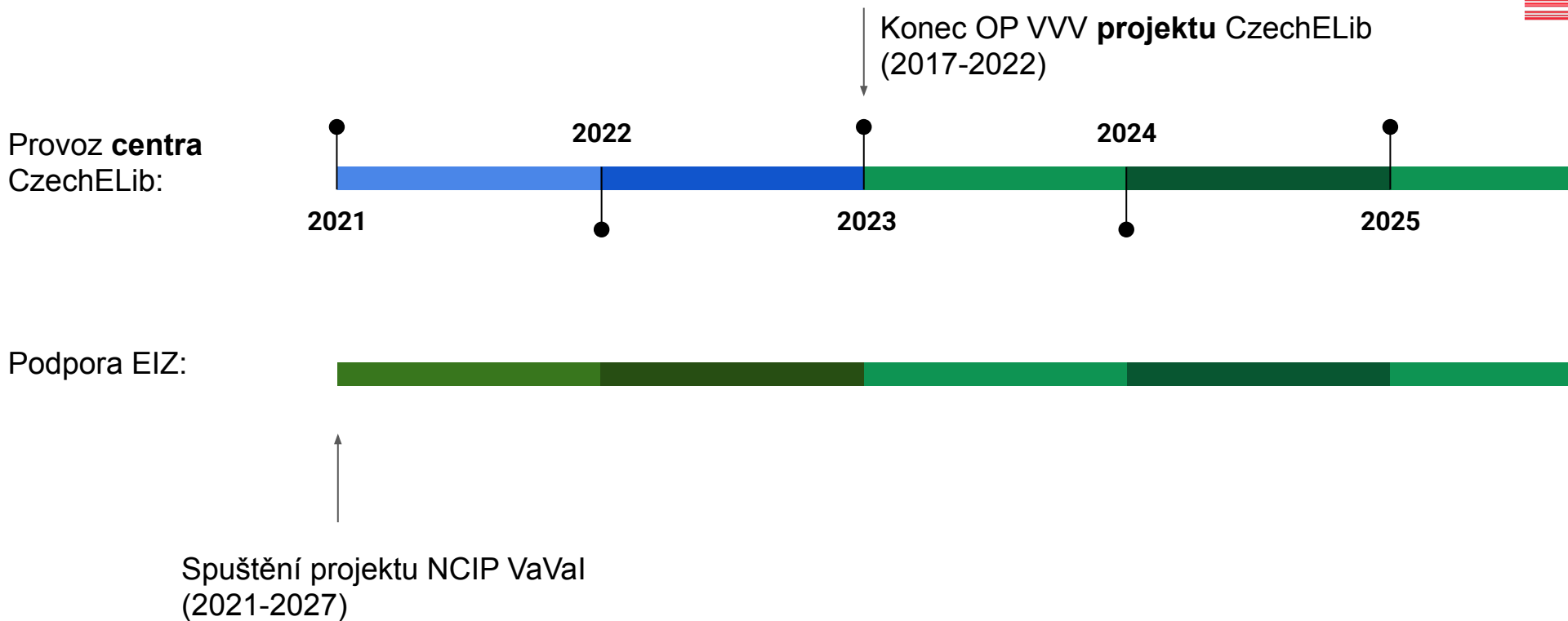
bezpečný
kurz:
23,164
CZK/USD

Finance

- **v letech 2018 až 2020 vyčleněno na pořízení EIZ:**
 - 1 158 258 088.89 Kč
 - z toho vyčerpano 82 %
- **část ušetřených prostředků použita na kompenzaci propadu CZK na jaře 2020**
- **varianta utracení nebo přesunu zbylých prostředků z OP VVV na r. 2021**
 - kombinace financování EIZ ve 2021 z EU a státního rozpočtu
 - nakonec zamítnuta - nebyla by v souladu s chartou a s dlouhodobou strategií
 - celkový rozpočet projektu CzechELib byl snížen z 1 296 971 223.63 Kč na 1 100 843 533.75 Kč
- **vnímáme (pozitivně) záměr MŠMT**
 - stabilizovat financování a vyhnout se nenadálým výkyvům (ať už negativním, nebo pozitivním)
 - umožnit rozumnou predikci výše podpory pro všechny zúčastněné

Zdroj financování

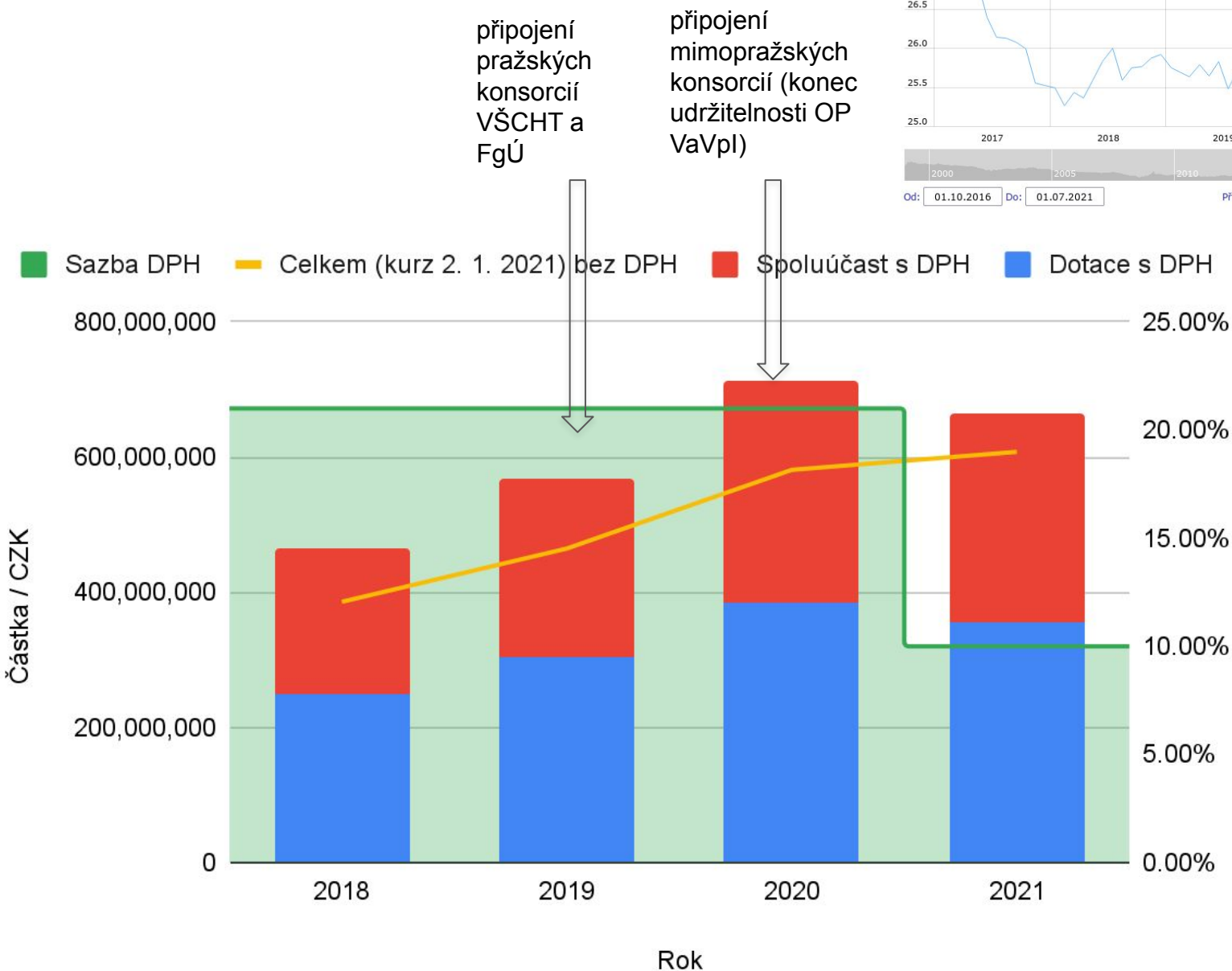
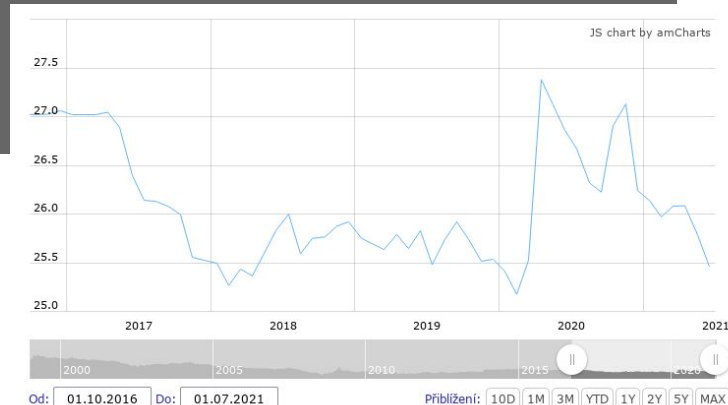

modrá barva - prostředky z OP VVV (EU)

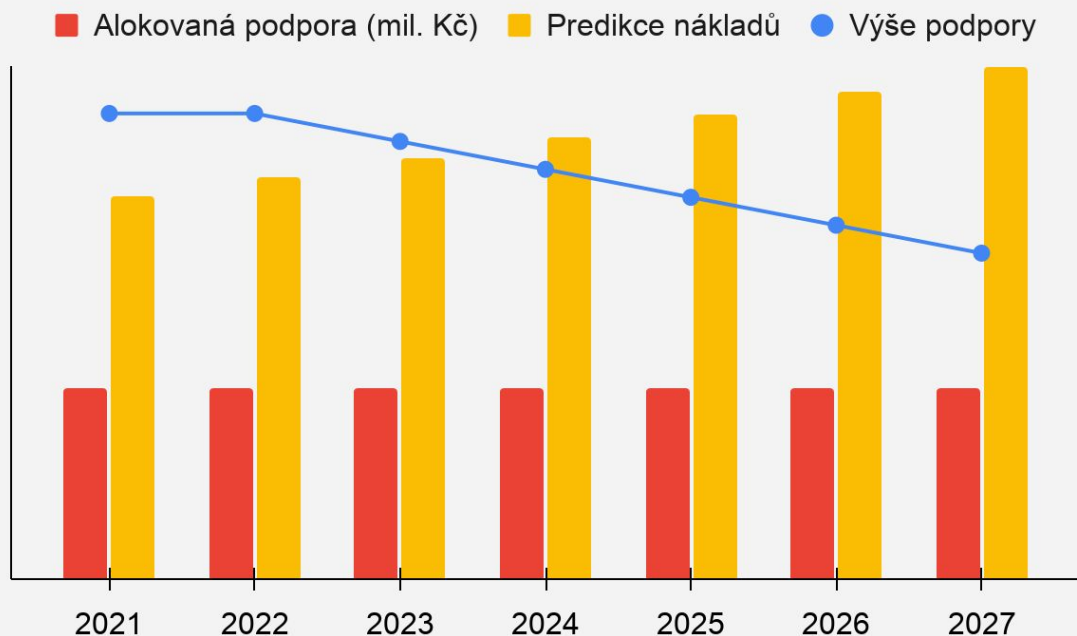
zelená barva - prostředky z NCIP VaVal (státní rozpočet, RVVI/MŠMT)

NCIP VaVal: do prosince 2027

Čerpání dotace a výše spoluúčasti

Alokované finance, výše podpory

Graf je záměrně pouze ilustrativní:

- mnoho proměnných: DPH, kurzy
- všechna navržená nastavení musí ještě projednat a schválit ŘV NCIP VaVal

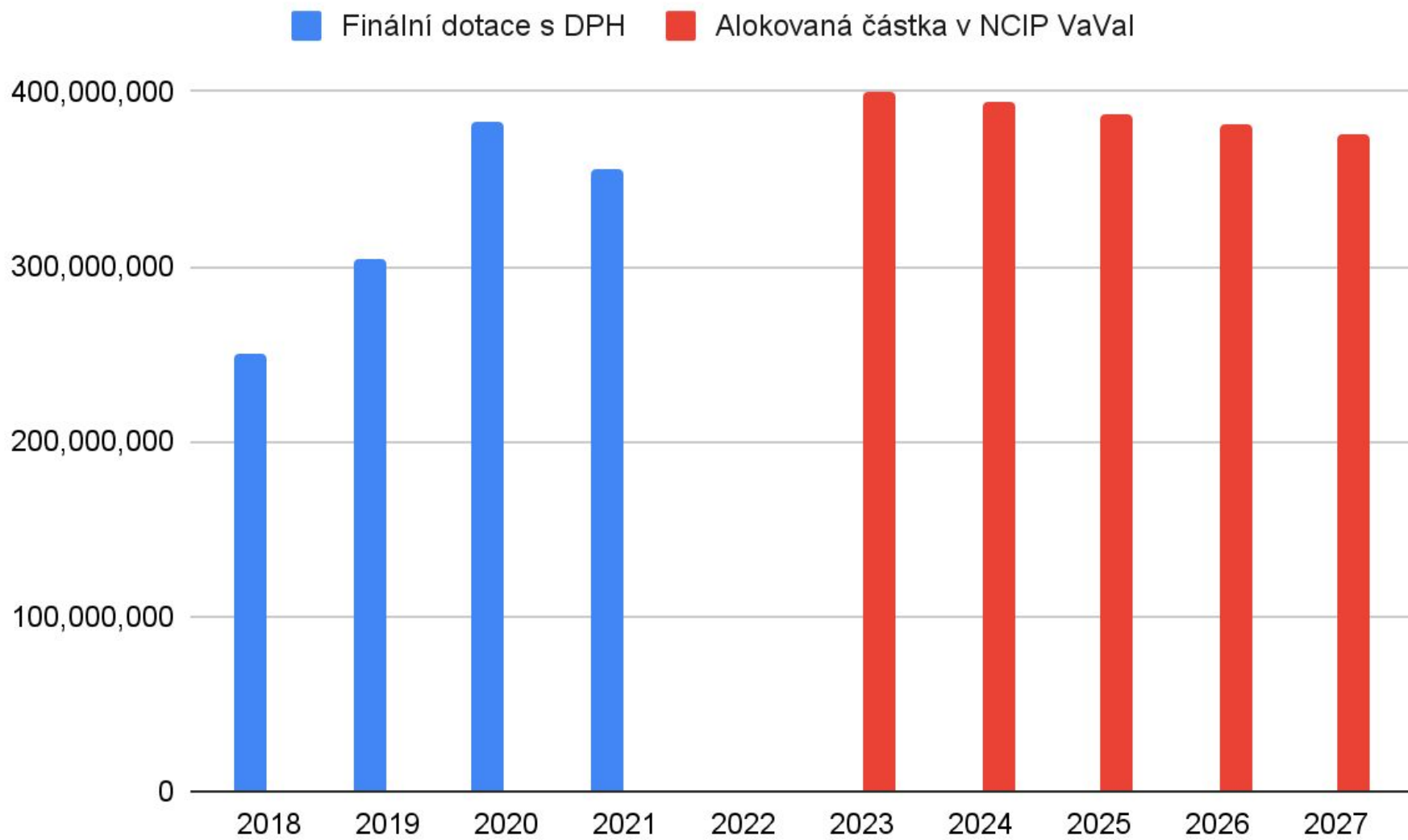
Rozhodnutí MŠMT (při diskusi a sestavování projektu NCIP VaVal):

- částka alokovaná na EIZ je konstantní
- s vědomím, že predikce ročních nákladů byla počítána s typickým meziročním nárůstem
- přes to jeden z nejvyšších podílů dotace v rámci EU!
- rozpočet zahrnuje bezpečnou rezervu pro garanci podílu podpory

Dlouhodobý záměr MŠMT:

- postupné snižování výše podílu podpory na EIZ - přibližování se modelům západoevropských konsorcií
- znatelná spoluúčast instituce vnímána jako osvědčená, zdravá a žádoucí

Alokované finance, výše podpory

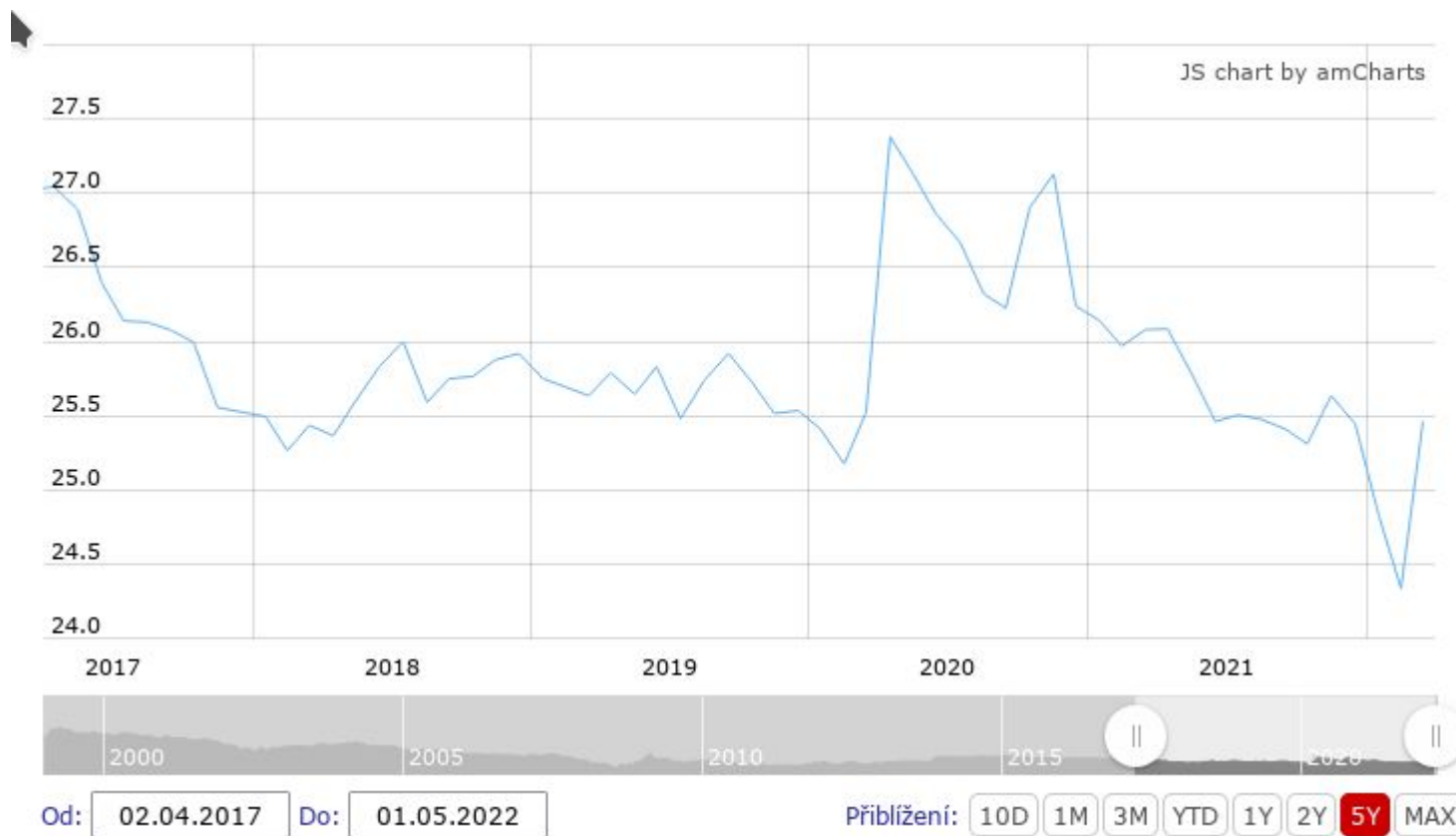
- Již ukotveno v dokumentu “Metodika pro výběr EIZ pro roky 2023-2027, verze 1”
 - schválen ŘV v září 2021

Maximální podíly podpory v jednotlivých letech. Počínaje rokem 2024 (včetně) bude relativní výše podpory snižována každým rokem o 2,5 procentního bodu oproti předchozímu roku.

Jedná se o **maximální možnou** výši podpory předpokládanou na základě alokovaných částek a prognózy cen EIZ. CzechELib nemůže garantovat její udržení.

	2023	2024	2025	2026	2027
CM EIZ	70 %	67,5 %	65 %	62,5 %	60 %
ostatní EIZ	50 %	47,5 %	45 %	42,5 %	40 %

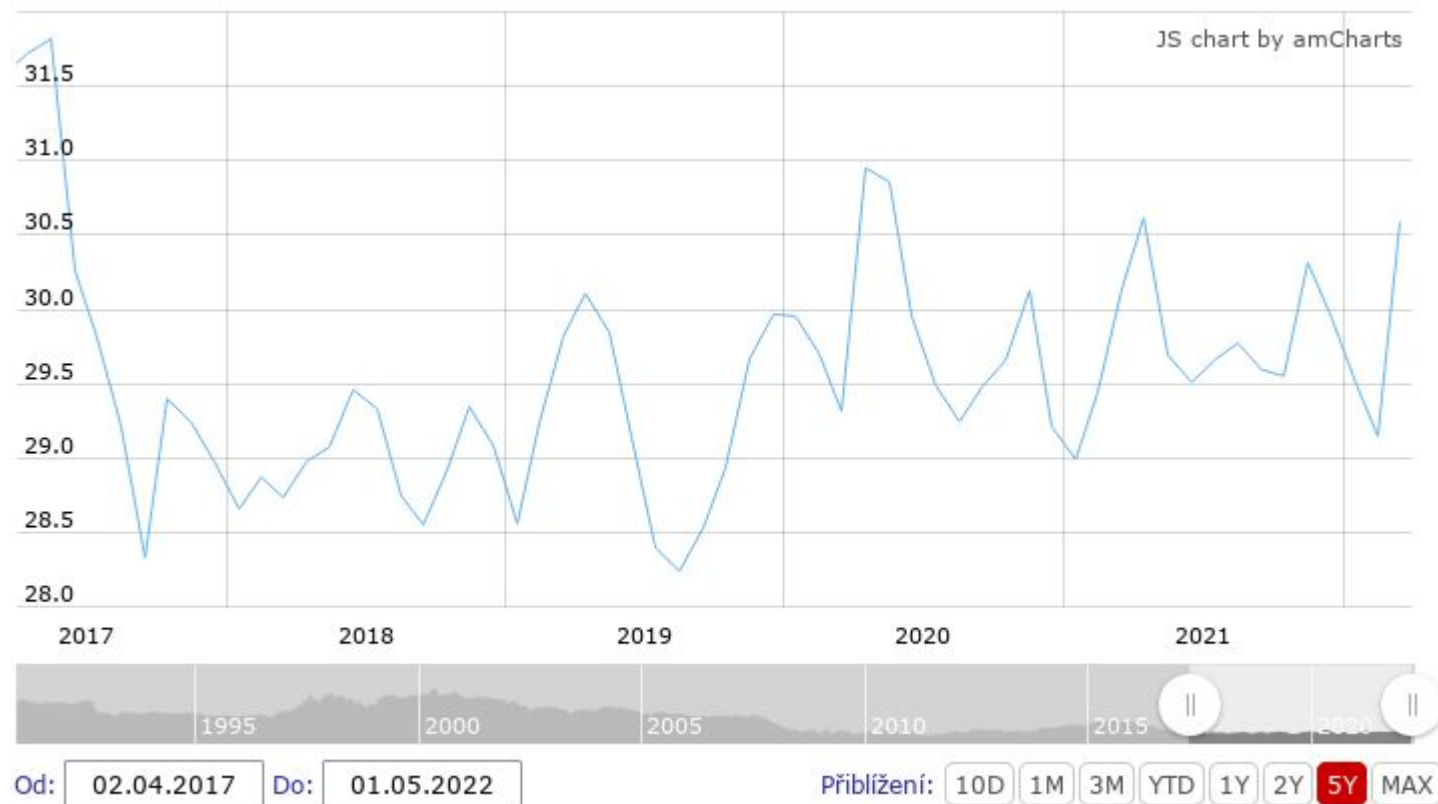
Kurz EUR - deviza střed, 5 let

Kurz USD - deviza střed, 5 let

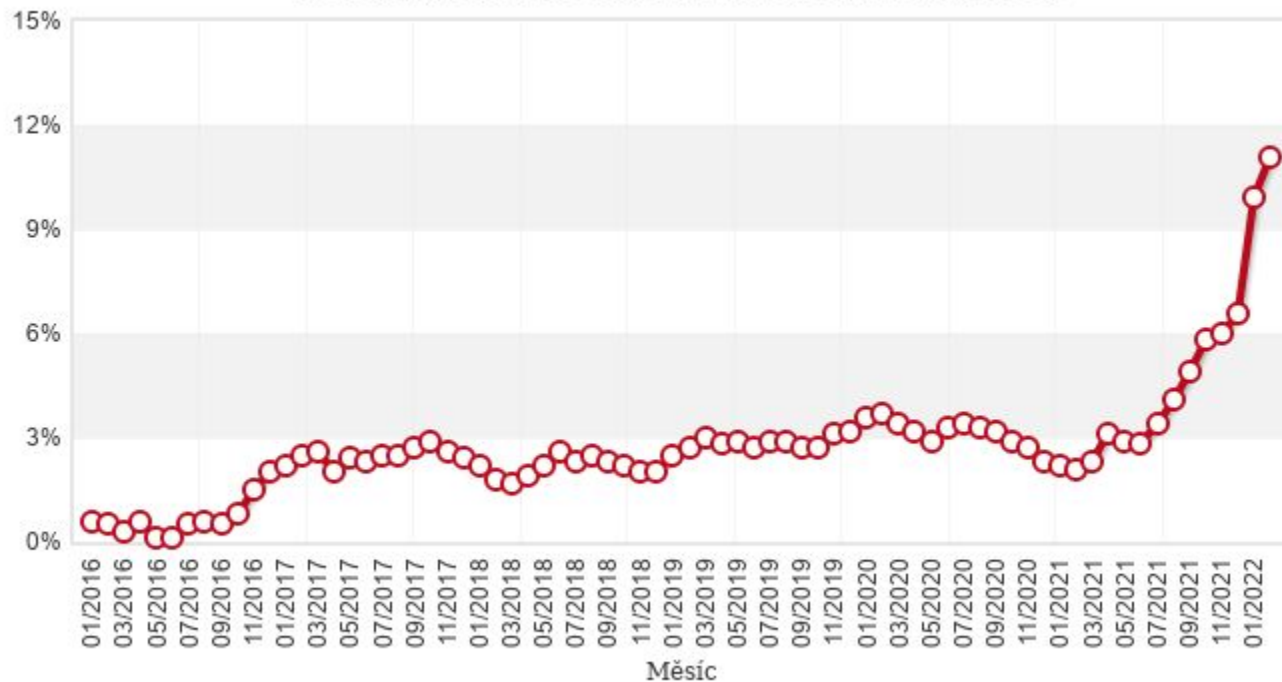

Kurz GBP - deviza střed, 5 let

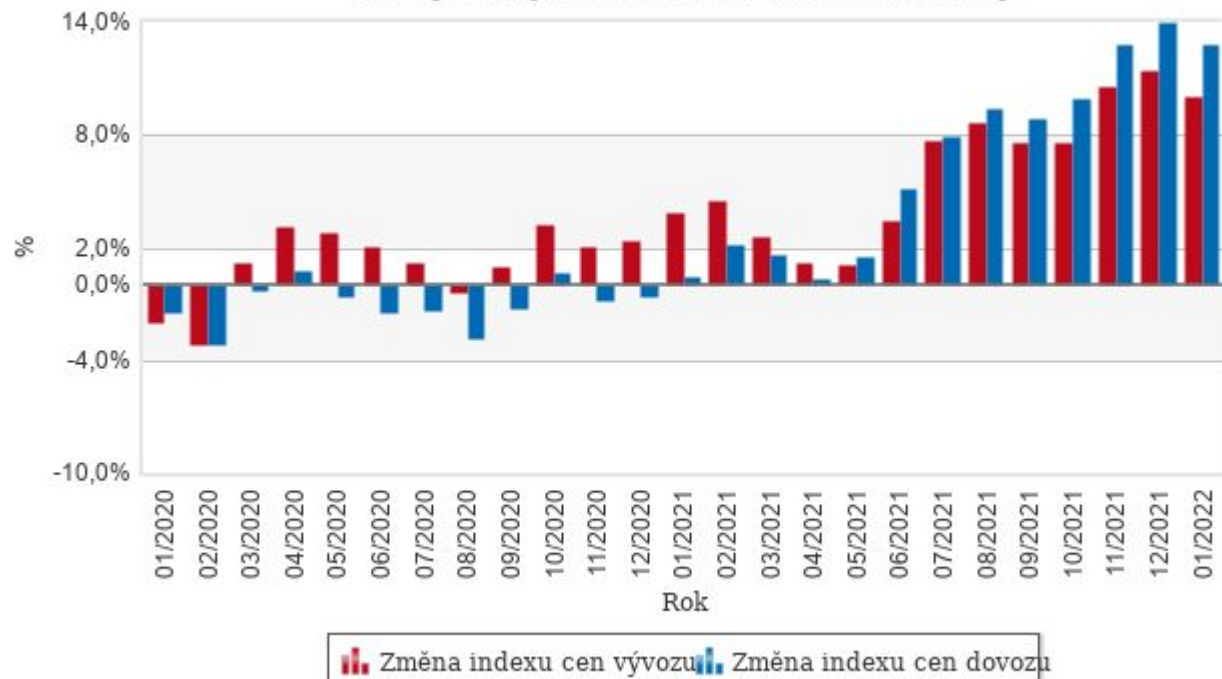

Měsíční vývoj meziročního indexu spotř. cen

Měsíční vývoj meziročního indexu spotřebitelských cen*

Indexy cen vývozu a dovozu - meziroční změny

Finance - DPH

Snížená sazba DPH pro některé EIZ

- **Od 1. 5. 2020: nová (snížená) sazba pro některé EIZ ve výši 10 % (základní sazba: 21 %)**
- **Členských institucí se týkala až od zálohových faktur v r. 2021**
- **§ 47, odst. 5 Zákona č. 256/2019 Sb. (Změna zákona o dani z přidané hodnoty):**

„(5) U elektronicky poskytovaných služeb spočívajících v poskytnutí knih, brožur, letáků, prospektů, novin, časopisů, periodik, obrázkových knih, předloh ke kreslení, omalováněk, hudebnin a kartografických výrobků, které by byly zbožím, na jehož dodání se uplatňuje druhá snížená sazba daně, pokud by byly obsaženy na hmotném nosiči, včetně jejich zpřístupnění v rámci veřejných knihovnických a informačních nebo dalších služeb poskytovaných podle knihovního zákona nebo obdobných služeb poskytovaných podle jiného právního předpisu, se uplatní druhá snížená sazba daně.“

- **EIZ v základní sazbě (21 %)**
 - poplatky za publikování: SCOAP3
 - převážně audio/video obsah: Naxos Music Library, Music Online (Alexander Street Press)
 - analytické nástroje pro hodnocení VaV: InCites, SciVal
 - datové a analytické EIZ: Patria Plus, Statista, Albertina (Bisnode)
- **Část v základní, část ve snížené sazbě**
 - Read & Publish:
 - IEEE
 - Taylor and Francis
 - Cambridge University Press
- **Vše ostatní ve snížené sazbě (10 %)**

Transformační smlouvy kombinují platbu za čtení (Read) a publikování (Publish)

- složka Read je jednoznačně v nižší sazbě (10 %)
- oproti tomu složka Publish je v základní (vyšší) sazbě (21 %)

Nelze dopředu odhadnout poměr částí Read a Publish

- vydavatel dá (zatím) částku za dvě neoddělitelné části, bez rozpadu
- (podle minulých zkušeností) - rozdělení není někdy ani ve smlouvě, ale až na faktuře
- finální rozdělení může být neodhadnutelné:
 - fakturuje se jen “Read”, “Publish” je “gratis”
 - vydavatel mění poměr rok od roku (podle vnitřního algoritmu)
 - vydavatel DPH v ČR neplatí, proto rozpad nemusí řešit a priori

Harmonogram

Podzim 2021 (loni)

- Vyjádření k aktuálně pořízeným nebo pořizovaným EIZ (tj. 2018+, 2019+, 2020+, 2021+, 2022)
 - chceme/nechceme pokračovat / neměli jsme a chtěli bychom se přidat
 - termín: 15. 11. 2021, ale některé důležité instituce dodaly až na konci roku
- avizovány max. tři nové transformační smlouvy 2023+: Wiley, ACS, OUP (různé stadium)

Leden-únor 2022 (letos)

- EIZ 2023 (jednoleté: InCites, SciVal) a zcela nové EIZ - standardní proces
 - od cca 1. 2. 2022 do 31. 3. 2022

Stručný souhrn výsledků

- Naprostá většina institucí hlasovala odpovědně
- Jen pár výjimek přidávalo nové EIZ rozmáchlým způsobem
 - celková obměna portfolia - rušení jedněch EIZ ve prospěch jiných
 - ale i poněkud nesrozumitelné nominace (lze čekat redukce konsorcií, některé mohou ovlivnit i existenci konsorcia)

Děkujeme za odpovědný přístup!

- **JŘBU v nadlimitním režimu**

- cca **60-65!**
- finální číslo bude jasné až po obdržení všech exkluzivit, někde po upřesnění cenových nabídek (celková cena okolo 3,653 mil Kč)

- **Výjimka**

- max. 10 zakázek

Ale navíc!

- Nové transformační smlouvy:
 - místo **3** plánovaných
 - je jich v jednání až **9**
- Stávající
 - předpokládáme pokračování v **7** již uzavřených

Aktuální stav a harmonogram

- Během února 2022 rozeslány žádosti vydavatelům (u nejdůl. online jednání):
 - indikativní ceny
 - exkluzivita
- Termín do 31. 3. 2022
- Vzhledem k očekávanému velkému objemu zakázek:
 - Stop stav pro instituce
 - **konec března 2022**
 - již žádné “já zapomněl nominovat...”, “firma X nám poslala nabídku na produkt Y a my se chceme přidat...”
 - výjimky jen u transformačních smluv, které nebyly dopředu avizovány (instituce se nemohla rozhodovat na základě tohoto předpokladu)
 - Vydavatelé, kteří vůbec nezareagují, budou vyřazeni **v řádu týdnů**
 - dodání exkluzivity je klíčové pro přípravu VZ
- Již začíná příprava podkladů pro vyhlášení veř. zak.
- Od institucí
 - potvrzení do 31. 5. 2022
 - podepsaná smlouva o RSCZ nejpozději do 30. 6. 2022
 - Ale čím dříve, tím lépe! Bude-li možné, termín zkrátíme.
 - Smlouvy RSCZ jsou nutnou součástí pro centralizované zadávání. Nepodepíše-li instituce RSCZ, není možné pro ni soutěžit.

- **Chybějící exkluzivity**

- z celkových 68 jich je v pořádku dodána cca polovina
- někde jen zpoždění (ale historicky ověřeno, že vydavatel dodá)
- jinde ovšem problémy - snahy o různé modifikace, řešíme s právní podporou atd.

- kde vydavatel zatím vůbec nereaguje na dodání exkluzivity:
 - Hein Online
- kde bohužel s omluvou odmítl exkluzivitu udělit:
 - ASTM
- celkově letos komplikovaný proces, s mnoha urgencemi. Získání exkluzivit není jednoduché ani pro CzechELib, ani pro event. exkluzivní dodavatele (AiP, EBSCO, SUWECO)

- **Vzhledem k napjatému harmonogramu**

- cenové poptávky jsme rozeslali před schválením nových EIZ nebo známých výjimek Odbornou radou
- objevuje se množství věcí k řešení během získávání cenových nabídek
- připravujeme velký balík ke schválení a projednání najednou

- **Open Access**

- CzechELib + OR: vytvoření a navržení modelů (platby a přiděly tokenů) pro podíly institucí
- VR NCIP(?) - patrně strategické nastavení
 - např. Read-only vs. Read & Publish
 - v případě Read & Publish - zda v kompromisech preferovat OA nebo cenu

Open Access - strategické okolnosti

Podmínky poskytovatelů - zpřísňování

Horizont Europe - přebírá postup OA z H2020, ale navíc:

- **Otevřený přístup musí být zajištěn okamžitě**, není tedy možné využít autoarchivaci u článků v časopisech, které uvalují časové embargo na volné zveřejnění publikace, pro recenzované články veřejná licence CC BY
- Příjemci (nebo autoři) jsou povinni uchovat si k publikaci autorská majetková práva v takovém rozsahu, aby bylo možné stanoveným povinností vyhovět.
- **Pouze publikační poplatky v plně otevřených časopisech** jsou uznatelnými náklady (NE v hybridních)

U Horizont Evropa jsou součástí hodnocení i postupy otevřené vědy. V CV příjemců jsou vyžadovány odkazy na publikace příjemců v otevřeném přístupu včetně dat, takže to může ovlivnit způsobilost autora/teamu do jisté míry.

TAČR - Program KAPPA

- Příjemci povinni zajistit otevřený přístup ke všem výsledkům projektu typu “J” - “recenzovaný odborný článek” (včetně tzv. “underlying data” a metadata).
- Doporučená je veřejná licence CC BY

GA ČR

- Umožňují-li to zvyklosti v daném oboru a charakter výsledků, je vhodné publikovat výsledky formou Open Access, případně mohou být publikační výstupy předány do otevřených digitálních repozitářů (archivů).

MŠMT - Program Exceles a MŠMT - Program OP JAK

- Postup blízký HE, stávající návrh počítá s následujícím:
 - Povinnost okamžitého otevřeného přístupu k recenzovaným publikacím, pod licencí CC BY
 - Náklady na publikování v hybridním časopise jsou prozatím uznatelné náklady

OP VVV - Mobilitní výzvy

- Výzkumné výstupy vzniklé během realizace mobility musí být publikované formou Open Access.

Open Access - drobnosti

- **Pracovní skupina SCOAP3 for Books**
 - Výběr cca 80 titulů (učebnice a monografie v částicové fyzice a souvisejících disciplínách - přístrojové vybavení, detektory a akcelerátory) pro přeměnu na OA
 - Oslovení velkých laboratoří, grantových agentur a národních kontaktních bodů
 - Velmi pozitivní odezva!
- **V ČR (kontaktní bod je NTK):**
 - osloveny instituce, které mají nenulový počet publikací v rámci projektu SCOAP³ v období 2017-2019 **nebo** mají institucionální akreditaci pro oblast Fyzika **nebo** aspoň jeden studijní program s podílem oblasti Fyzika.
 - stanovení výše navrženého příspěvku též zohledňovalo tyto parametry
 - 22 institucí ČR přijalo finanční závazek na podporu pilotního projektu SCOAP³ e-books
 - 14 VŠ, 5 ústavů AV ČR, 1 knihovna, 1 soukromý výzkumný ústav, 1 soukromá firma

Průběh procesu/tendru (CERN)

- **Původně**
 - vysoutěžení jednoho dodavatele (zajistí vykoupení práv, event. digitalizaci, vytvoření el. verze atd.)
 - první knihy na jaře 2021
- **Změna**
 - nalezení jednoho dodavatele se ukázalo jako prakticky nemožné
 - rozhodnutí oslovovat a vyjednávat s jednotlivými vydavateli / majiteli práv
 - složitější jednání mohou být u učebnic (textbooks) - složitější vyčíslení kompenzace ušlého zisku; knihy s více autory
- **Aktuální stav**
 - pilotní projekt SCOAP3 pro knihy je ve druhém kole
 - nyní je do programu zařazeno celkem 114 knih
 - smlouvy s vydavateli umožňují přechod knih v průběhu jednoho roku od uzavření smlouvy (první byly uzavřeny v létě 2021)

Více zde:

https://www.techlib.cz/cs/2970-scoap3#tab_list-ebooks

- **OA knihy (k 7. 4. 2022):**

- 26 knih: vydavatelé World Scientific a Taylor & Francis
- pod licencí CC-BY
- dalších 8 - 10 knih během příštích pár týdnů
- další v následujících měsících

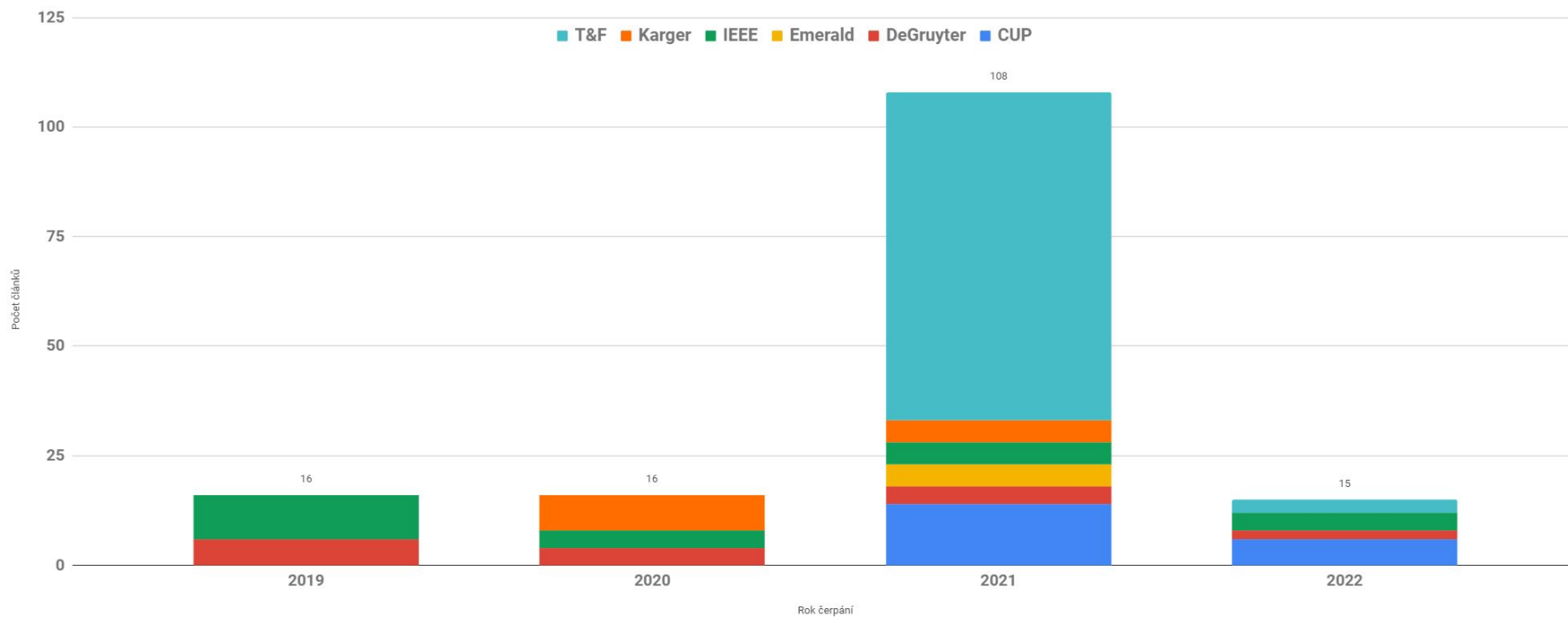
- **Všechny knihy v rámci SCOAP3**

- jsou též na platformě OAPEN, kde bude speciální “SCOAP3 Collection”
https://library.oapen.org/discover?field=collection&filtertype=collection&filter_relational_operator=equals&filter=SCOAP3+for+Books
- OAPEN spolupracuje též s ProQuest (Serials Solutions), ExLibris (PrimoCentral, ALMA), EBSCO (EBSCO Discovery Service), OCLC (WorldCat) ad.

Přehled čerpání APC

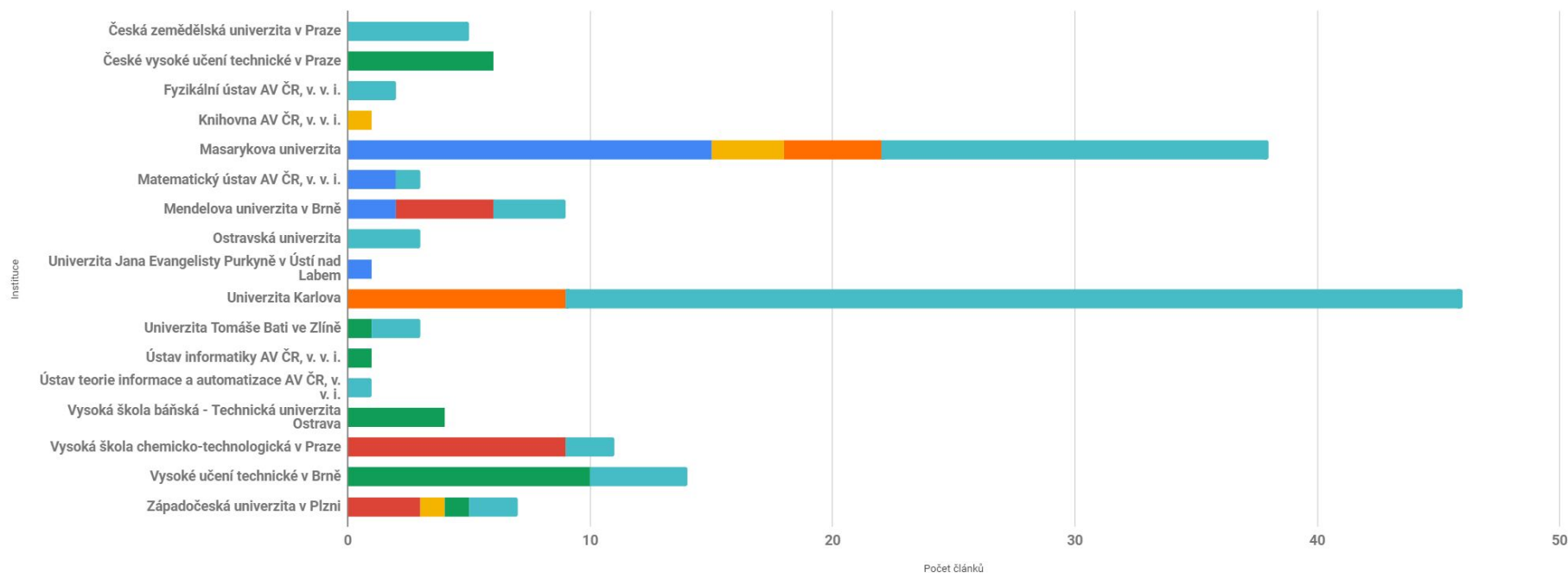
Open Access články publikované v rámci transformačních smluv CzechELib

Přehled čerpání APC

Open Access články publikované v rámci transformačních smluv CzechELib - čerpání institucí

■ CUP ■ DeGruyter ■ Emerald ■ IEEE ■ Karger ■ T&F

Všeobecně ke OA smlouvám

Informovat se u knihovníků o možnostech bezplatného OA publikování

Používat institucionální emaily (ne domény yahoo, gmail, email...)

Souhrn z licenčních smluv

<https://www.czechelib.cz/cs/390-open-access-v-licencnich-smlouvach>

(průběžně aktualizujeme)

Detailní instrukce pro autory

<https://www.czechelib.cz/cs/419-instrukce-pro-autory>

(průběžně aktualizujeme)

**Pro e-mailovou komunikaci ohledně OA budeme primárně používat mail
openaccess@czechelib.cz**

Evaluace a audit

Průběžná evaluace projektu CzechELib

Březen-květen 2022

- další průběžná evaluace projektu CzechELib firmou Ernst & Young (na objednávku sekce IV MŠMT)
- dotazník - zástupci členských institucí
- online rozhovory se zástupci zahraničních konsorcií
- online rozhovory se zástupci vydavatelů/dodavatelů

Děkujeme všem za odpovědi!

1. rok (2021) NCIP VaVal úspěšné prošel oponenturou na konci března 2022

- Oponentura - dva hodnotitelské posudky
 - jeden z ČR
 - druhý zahraniční
- Připomínky:
 - “Za určité riziko je možné považovat dosavadní neexistenci některých zákonných a podzákonných úprav, týkajících se **problematiky OA**, příslušných ID identifikátorů, tvorby digitálních repozitářů...”
 - “Odporúčam pokračovať v nastavených riešeniach a zamýšľaných trendoch projektu v súlade s potrebami VaVal, a to nielen v českom kontexte, ale sústavne prihliadajúc na vývoj a riešenia na európskej i svetovej úrovni. V tomto kontexte je potrebné zvážiť, či z hľadiska efektívnosti vynakladaných prostriedkov voči kvalite výskumného prostredia **je táto pozoruhodná šírka podpory zdrojov optimálnym riešením a či by nebolo lepšie zamerať sa napr. na podporu excelentných**. Ďalej odporúčam v rámci projektu zvážiť, čo by sa dalo urobiť preto, aby mal projekt dostatočné a lepšie personálne zabezpečenie.”

- PEST: situace a výhled České republiky v souvislosti s globální proměnou ekonomické a společenské situace důsledkem disruptivních technologických změn a nástupu čtvrté průmyslové revoluce,
<https://doi.org/10.48813/pas9-kw71>
- Analýza účelnosti a zájmu o centralizované zajišťování perzistentního identifikátoru ORCID iD,
<https://doi.org/10.48813/6erb-z009>
- Otevřená věda: analýza mezinárodního prostředí,
<https://doi.org/10.48813/80s4-bv02>

Ostatní

Děkujeme za spolupráci při poskytnutí kontaktních e-mailů pro vydavatele

- kontaktem nemusí být pověřená osoba pro CzechELib
- můžete též využít společný mailbox resp. zřídit alias např. typu `czechelib@xxxxx.cz`, `knihovna@xxxxx.cz`, `eiz@xxxxx.cz` apod.
- primárním cílem je zajištění operativní komunikace např. řešení případů hromadného stahování, technických problémů, nenadálých odstávek apod.
- Dodavatelům dáváme tyto kontakty na vyžádání s tím, že jsou určeny pro komunikaci ohledně EIZ, které pro CzechELib zajišťují, a s žádostí, aby uváděli CzechELib v kopii, avšak nemůžeme garantovat, zda vždy tato pravidla budou schopni dodržet.

Prvotní informace k vybraným cenovým nabídkám (neveřejná část)

Plánované transformační smlouvy (neveřejná část)

Statistiky CELUS

- **CzechELib Usage Statistics - CELUS**

- centrální systém pro evidenci statistik využívanosti
- automatizovaný sběr statistik pomocí standardu SUSHI (měsíční aktualizace)
- možnost ručního nahrávání nestandardní statistik (CzechELib provádí jednou ročně)
- open source software uvolněný pod MIT licencí

- **Kde systém najdu?**

- <https://stats.czechelib.cz/>
- Více informací na webu CEL: <https://www.czechelib.cz/cs/341-statisticky-system-celus>

- **Kdo se do něj dostane (autorizace)?**

- Osoba, která je v ERMS přiřazena nějaké instituci
 - Má-li roli správce, může editovat SUSHI (vlastní instituce, odemčené)
 - Nemá-li roli správce, může zobrazovat statistiky

- **Co uvidím?**

- Plná data jen pro svoji instituci
- Ve srovnání jsou ostatní instituce anonymizovány

- Data pro konsorcia nastaví CzechELib centrálně
- Srovnání institucí na platformě (anonymizované)
- Nejčtenější/nejvíce odmítnuté přístupy k titulům na úrovni instituce atd.
- U platforem, kde jsou kromě e-časopisů i e-knihy, má instituce automaticky také statistiky k e-knihám (byť nejsou přes CzechELib předpláceny) a obráceně
 - Elsevier ScienceDirect, Wiley Online Library, SpringerLink, ACS, RSC, Thieme ...
- Členové mají možnost nastavit SUSHI link a označit “mimo konsorcium”
 - CzechELib může asistovat při nastavování (rozhodně doporučujeme - kontaktujte nás), obzvláště u nových platforem je testování a nastavení prvního SUSHI linku netriviální

- **Novinky ze světa:**

- Consortia Manager (nástroj pro řízení konsorcií, v součtu ho používá přes 2 500 členských institucí konsorcií v 37 zemích na 5 kontinentech) letos v létě implementoval napojení na CELUS

- **Nyní 1,5 roku ostrého provozu**

- momentálně **1 197** SUSHI linků
- není zatím v našich silách detekovat náhodné výpadky dat (nulovou využívanost v některých měsících) - děkujeme, že nám je hlásíte
- děkujeme za všechny průběžně posílané podněty
- vypsána zakázka na vylepšení a upgrade, koncem r. 2021 byl vybrán dodavatel a podepsána smlouva

- Členové (v abecedním pořadí)
 - Aaron Binchy (IReL, Ireland)
 - Rachel Erb (FALSC, FL, USA)
 - Tejs Grevstad (Consortia Manager, Denmark)
 - Tasha Mellins-Cohen (Project Director at COUNTER, UK)
 - Mgr. Lucie Panchártek Suchá (Association of Libraries of Czech Universities, Czech Rep.)
 - Niamh Walker-Headon (Health Service Executive, Ireland)
 - Simone Zacarias (b-on consortium, Portugal)
- Poradní orgán
 - zkušenosti z jiných konsorcií, jiných nastavení či komplexnějších uspořádání
 - první schůzka - cca květen

Hlavní novinky z 1. fáze upgradu

Správa nastavení

- Přehled stavu automatického stahování SUSHI
 - v dashboardu
 - v detailním přehledu s možností mnoha filtrů
 - rozlišení různých typů “nulových/žádných/chybějících” dat apod.
- Snadný přehled a správa poznámek
- Nastavení “zájmu”: přiřazení reportu platformě a metrik reportu

Analytické nástroje

- Nástroj pro flexibilní vytváření a stahování reportů
 - možnost uložit nastavený report: pro sebe / organizaci / konsorcium
 - export do Excel nebo CSV (pro další zpracování)
 - možnost volit řádky a více úrovní sloupců
 - možnost vícenásobných filtrů
- Tituly na více platformách

Hlavní novinky z 1. fáze upgradu

Kontrola při importu non-COUNTER dat

2 Kontrola před importem

Přehled

Vygenerované záznamy
24

Součet zásahů
1 836

Počet titulů
1

Data nalezena pro měsíce

	Součet zásahů	Průměr za předchozí rok	Stejný měsíc předchozí rok
2022-01	406	2 633 (↓ 2 227)	2 132 (↓ 1 726)
2022-02	366	2 633 (↓ 2 267)	2 200 (↓ 1 834)
2022-03	326	2 633 (↓ 2 307)	3 216 (↓ 2 890)
2022-04	286	2 633 (↓ 2 347)	2 567 (↓ 2 281)
2022-05	246	2 633 (↓ 2 387)	8 574 (↓ 8 328)
2022-06	206	2 633 (↓ 2 427)	2 444 (↓ 2 238)

Nalezené metriky

! Total_Item_Requests	★	462
! Unique_Item_Requests		468
! Total_Item_Investigations		450
! Unique_Item_Investigations		456

! Import dat není možný

Následující metriky nemohou být použity:

- **Total_Item_Requests** - Metrika není pro daný report povolena.
- **Unique_Item_Requests** - Metrika není pro daný report povolena.
- **Total_Item_Investigations** - Metrika není pro daný report povolena.
- **Unique_Item_Investigations** - Metrika není pro daný report povolena.

Hlavní novinky z 1. fáze upgradu

Živá ukázka

<https://stats.test.czechelib.cz/>

Školení, webináře a další

SciFinder N - train the trainer

- Chemical Abstracts Service nabízí školení “**train the trainer**” k SciFinderu
- Určeno zejména pro ty, co SFn učí studenty nebo zaměstnance
- Pošleme mail, prosíme o přeposlání akademickým pracovníkům, zda budou mít zájem
- Není vyloučena ani prezenční varianta (květen?) se specialistkou z GB

Vydavatelé zorganizují školení k jejich systémům - dashboardům (nebo je vyzveme)

- Wiley
- Taylor and Francis
- pravděpodobně i Springer

“Author Workshops”

- Wiley (bylo 6. 4. pro MENDELU) - budou další

Veletrh vědy 2. – 4. 6. 2022 PVA EXPO PRAHA v Letňanech

- Prezentace **CzechELib** - komunikace vědeckých informací - vědecké publikování, Open Access
- **2. 6. a 3. 6.** v čase 15.00 - 16.00 a 17.00 - 18.00

13. 9. vyjde **Speciální příloha Hospodářských novin o CzechELib**, včetně rozhovoru s panem ředitelem Svobodou.

13. 10. 2022

(registrace ve 12.00 hod.)

13.00 - 16.00 program + zahraniční host(é)

16.00 - 18.00 neformální část

Účast - jedna pověřená osoba a jeden statutární zástupce na instituci.

Informace včas pošleme na e-mail a v newsletteru.

The Company of Biologists je nezisková vydavatelská organizace, která se věnuje podpoře biologické komunity a která pro Vás připravila zkušební přístupy platné v období

28. 3. - 30. 5. 2022

Bezplatný zkušební přístup budete mít do časopisů **Development, Journal of Cell Science a Journal of Experimental Biology.**

Vydavatel přišel s nabídkou Read & Publish, CzechELib pilotuje možnost nového postupu vytipování vydavatelů pro Open Access smlouvy z kategorie:

- malý, úzce zaměřený/á vydavatel/učená společnost
- prestižní portfolio
- malý objem publikací ročně z ČR

The Company of Biologists údaje z JCR

COMPANY BIOLOGISTS LTD

Journal name ▾	ISSN	eISSN	Category	F Quartile	% of OA Gold ▾	JIF Percentile
☐ Disease Models & Mechanisms	1754-8403	1754-8411	Multiple ▾	Q1	100.00 %	87.66
☐ Biology Open	2046-6390	2046-6390	BIOLOGY - SCIE	Q2	99.65 %	51.08
☐ JOURNAL OF EXPERIMENTAL BIOLOGY	0022-0949	1477-9145	BIOLOGY - SCIE	Q2	82.66 %	69.35
☐ JOURNAL OF CELL SCIENCE	0021-9533	1477-9137	CELL BIOLOGY - SCIE	Q2	81.91 %	62.31
☐ DEVELOPMENT	0950-1991	1477-9129	DEVELOPMENTAL BIOLOGY - SCIE	Q1	78.96 %	89.02

Open Community Collections on JSTOR

do **31. 12. 2022**

- téměř **800 sbírek** vzácného obsahu z knihoven, muzeí a archivů po celém světě
- můžete obsah přidávat a spolupracovat s jinými institucemi
- možnost vyzkoušet bezplatně hostování vašeho (knihovny/instituce) obsahu na platformě JSTOR do konce r. 2022

Děkujeme za pozornost!

Poděkování všem, kdo se přímo nebo nepřímo podíleli na chodu CzechELib

Kontakt

- Národní technická knihovna

Technická 6/2710, 160 80, Praha 6, Česká republika

info@czechelib.cz, openaccess@czechelib.cz, www.czechelib.cz

Diskuse